

Overspel

Van Tatiana de Rosnay verscheen eveneens
bij Ambo | Anthos uitgevers

*Haar naam was Sarah
Die laatste zomer
Kwetsbaar
Het huis waar zij van hield
Het appartement*

Tatiana de Rosnay

Overspel

Vertaald uit het Frans door
Martine Woudt

Ambo | Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 472 0457 2

© 2004 Éditions Héloïse d'Ormesson. This book is published
by arrangement with Literary Agency Wandel Cruse, Paris

© 2014 Nederlandse vertaling Ambo | Anthos uitgevers,
Amsterdam en Martine Woudt

Oorspronkelijke titel *Spirales*

Oorspronkelijke uitgever Éditions Héloïse d'Ormesson

Omslagontwerp Janine Jansen

Omslagillustratie © Kalanch-Oé/plainpicture/donkeysoho

Foto auteur © David Ignaszewski/Koboy

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor Zinaïda, mijn tante.

Voor Maryvonne en Martine, ontmoet in Limoges.

Voor Bernard C., alias Fantômas.

Voor Sandrine B., alias Lilu.

Het kwaad gebeurt zonder inspanning, *natuurlijk*, fataal;
het goede is altijd het product van een kunst.

Charles Baudelaire

De schilder van het moderne leven

(vertaling Maarten van Buuren)

Hij heeft niet bewogen. Hij ligt nog steeds op de tegelvloer, met zijn armen
wijd, zijn benen gestrekt. Geen geluid. Alleen een kraan die drupt. Het
gezoem van de koelkast. Haar eigen ademhaling. Ze kijkt naar hem, dat is het
enige wat ze doet, naar hem kijken.

Daarna wendt ze haar ogen eindelijk af van het rode poloshirt, het zwarte
bomberjack, en ze kijkt de keuken rond alsof het de eerste keer is dat ze die ziet.
Groot. Modern. Praktisch. Netjes. Een grote eiken tafel, glad, glanzend, on-
danks de jaren en de turbulente tijden met kinderen en kleinkinderen. Ze ziet de
hare weer voor zich, aan deze zelfde tafel. Hun puberteit, lang geleden, en de
moeizame ochtenden, zwijgzaam, met gezwollen oogleden, mikkende mon-
den. Haar zoon, chagrijnig. Haar dochter, lamlendig. Ze ziet het allemaal weer
voor zich. Waarom ze daaraan denkt weet ze niet. Ze heeft de indruk dat er net
een einde is gekomen aan een heel stuk leven. Iets onherstelbaars. Afgelopen.
Weg.

De kraan drupt, hardnekkig. Hij beweegt nog steeds niet. Zijn linkerhand is
onder een stoel gegleden. Hij draagt zo'n groot, modern, lelijk horloge dat vast en
zeker piepjes geeft.

Ze staat nog steeds, een paar stappen van de plaats waar hij is gevallen. Ze
heeft zin om te gaan zitten, haar benen voelen slap. Ze grijpt een stoel, de stoel die
het verst bij hem vandaan staat, en gaat zitten.

Ze voelt zich tot rust gekomen. Ondanks dat lichaam vlakbij is ze opgelucht.
Ontzettend opgelucht. Eindelijk zal ze verlost zijn van de last die al zo lang op

haar drukt. Eindelijk zal ze kunnen ademen, niet meer die nachtmerries hebben waar ze het zo benauwd van krijgt.

Ze hoeft alleen nog maar te wachten tot haar man thuiskomt. Dat zal niet lang meer duren. Ze zal de klap van het automatische hek horen, het geronk van de motor, daarna zijn sleutel in het slot. Zoals elke avond zal hij binnenkomen, zijn loden jas uittrekken, zijn attachékoffer vol manuscripten wegzetten en vrolijk haar naam roepen. Dan komt hij naar de keuken, vlug, zorgeloos, zoals altijd, avond na avond, om daar zijn lippen op de kruin van zijn vrouw te drukken.

Zijn vrouw. Vanavond zal hij haar zittend aan de grote, gladde tafel aantreffen, met haar handen plat voor zich. En met een dode aan haar voeten.

Dan zegt ze: Ik zal het je allemaal uitleggen. Vanaf het begin.

Vijftig jaar. Eigenlijk was het haar niet aan te zien. Dat zeiden anderen vaak genoeg tegen haar. Maar de halve eeuw was een feit. Definitief. Geen vergissing mogelijk. Een feit. Op papier. En in haar hoofd.

Ze was slank, verzorgd, een en al discretie en goede manieren. Hélène was van goede komaf, ze had een mooie meisjesnaam. Haar lange bruine haar, met nauwelijks grijs erin, droeg ze bijeengebonden in een lint van velours. Ze stond rechtop en glimlachte vaak. In de buurt was iedereen op Hélène gesteld. Ze zat bij een vrijwilligersorganisatie, werkte soms in de bibliotheek en had meegedaan aan het opzetten van een crèche. Ze nam ook de tijd om een oogje op haar schoonmoeder te houden, een oude, tandeloze, mopperige vrouw, die ze voor zich had weten te winnen door haar steeds weer toe te lachen, naar haar te luisteren en haar hand vast te houden.

Hélène was rustig, beheerst. Ze verhief zelden haar stem. Soms, als ze geïrriteerd was, ontsnapte er een lok uit haar lint, en dat was het enige waaraan je kon zien dat ze zich vanbinnen opwond. Met een resoluut gebaar streek ze die dan achter haar oor. Even diep ademhalen. Schouders weer recht. Ziezo. Ze wachtte tot de dingen voorbijgingen. Ze vermeed conflicten. Alles gleed langs haar af. Niets liet sporen na.

Haar man, Henri, was uitgever. Hij nam schrijvers mee naar huis om samen te eten. Hélène ontving ze ongedwongen en gastvrij. Overdag hield ze zich bezig met het menu, de boodschappen, bloemen. Ze nam haar rol van gastvrouw serieus. Tijdens de maaltijden liet ze haar man praten, niet uit onwetendheid, want ze had een goede algemene ontwikkeling, maar omdat Henri de behoefte had om te schitteren. Dan keek ze hem welwillend glimlachend aan. Ze was trots op hem. Er ontbrak niets aan hun geluk. Hun twee kinderen liepen tegen de dertig, ze waren geslaagd. Er waren ook al kleinkinderen.

Ze was een onverstoorbare grootmoeder. Ze vond het geen bezwaar om al zo jong oma te zijn. Als een van de baby's hilde, wiegde ze hem heel zachtjes. Ze verloor nooit haar geduld. Dat maakte haar dochter Alice kregelig. Haar zoon Julien dreef vriendelijk de spot met haar. 'Sint-Hélène' noemde hij haar. Dat vond ze niet erg.

Ze had haar man nooit bedrogen. In dertig jaar tijd was de gedachte aan een avontuurtje niet eenmaal in haar opgekomen, geen enkele keer, zelfs niet toen ze had begrepen dat haar man haar ontrouw was geweest.

Hélène liet zich meevoeren op de stroom van haar vredige, kalme leven. Als ze naar anderen luisterde betoonde ze zich mild en hartelijk. Ze klaagde nergens over. Trouwens, waar zou ze over moeten klagen? Haar geruisloze, rustige leventje bracht haar alleen maar kleine, voorspelbare, licht verteerbare pleziertjes.

Op een zomerochtend was ze een zieke vriendin gaan bezoeken, in een buurt die ze niet goed kende. Het was moeilijk geweest een plekje voor haar auto te vinden, en ze had een hele tijd rondgereden in een doolhof van stoffige, snikhete straten. Met moeite had ze in een smal, donker en stil straatje geparkeerd.

Terwijl ze daarmee bezig was, stond er een donkere man op het trottoir naar haar te kijken. Waarschijnlijk was hij een jaar of veertig. Een matte teint. Een baardje van een paar dagen. Glimlachend stond hij haar gade te slaan. Ze voelde zich slecht op haar gemak. Hélène was er niet aan gewend dat er zo naar haar werd gekeken. Ze sloot haar auto af en ging er snel vandoor.

Toen ze terugkwam, na een paar uur bij haar vriendin te zijn geweest, constateerde ze dat de man er nog steeds stond. Met zijn rug tegen de muur van een gebouw geleund leek hij op haar te wachten. Hélène werd ongerust. Wat wilde hij? Waarom keek hij zo naar haar? Ze deed alsof ze hem niet zag en stapte snel in haar auto. Hij kwam naar haar toe, boog voorover. Groene ogen, witte tanden in een donker gezicht. Hij rook naar iets sterks, een mengeling van eau de toilette en tabak.

Geschrokken greep ze het stuur. Wat wilde hij toch?

‘Wees maar niet bang,’ zei hij, met een rustige, zachte stem. ‘Ik wilde u niet laten schrikken, mevrouw.’

Hij had een accent. Hélène was niet in staat het thuis te brengen. Wantrouwig keek ze hem aan. Hij droeg een beige broek en een gekreukt blauw T-shirt.

‘Wat wilt u?’ vroeg ze bevend.

‘Ga met me mee,’ antwoordde hij, ‘kom.’

‘Nee, met u meegaan, waarom zou ik?’

De groene ogen lachten.

‘Ik woon hier, in dit straatje. Wilt u niet met me meegaan?’

‘U bent gek,’ siste ze. ‘Laat me met rust.’

Ze probeerde weg te rijden, maar van de zenuwen liet ze de motor afslaan. Hij keek haar nog steeds rustig aan. Glimlachend. Uiteindelijk lukte het Hélène weg te rijden.

De man draaide zich om en ging naar binnen op nummer 17.

Het lukte Hélène niet te vergeten wat haar was overkomen. In haar smaakvol ingerichte woonkamer zag ze het hele gebeuren weer voor zich. Waarom was ze bang geweest? Hij was vriendelijk, hoffelijk. Maar ze was het niet meer gewend dat een man haar zulke voorstellen deed. Eerlijk gezegd was dat haar nog nooit overkomen, zelfs niet toen ze jonger was. Alsof mannen fysiek geen belangstelling voor haar hadden. Toch wist ze dat ze er goed uitzag.

Hij had haar doodgewoon in de maling genomen. Hij had een nette dame van middelbare leeftijd gezien en had zich willen vermaken. Hij had haar helemaal niet begeerd. Zo zat het. Dat moest ze zichzelf inprenten om niet meer aan hem te denken.

Haar man kwam laat thuis, met een somber gezicht.

‘Heb je het nieuws gehoord?’ vroeg hij.

Hélène schudde haar hoofd. Nee, ze had niets gehoord. Henri schonk een glas whisky in en dronk het in één teug leeg.

‘De familie Landillot...’ begon hij.

Hélène keek hem aan. Hij leek geëmotioneerd.

‘Wat is er met de familie Landillot?’ vroeg ze.

‘Brand,’ mompelde haar man. ‘Hun huis is vannacht afgebrand. Ze zijn dood, allemaal dood. Besef je dat? De kleine Arthur, hoe oud was die?’

Hélène sloeg een hand voor haar mond. Paul Landillot was een vriend van haar man. Een auteur. Geen boezemvriend, maar ze zagen elkaar zo nu en dan, in huiselijke kring, in hun mooie woning in Meudon.

‘Mijn god,’ zei Hélène geschokt.

Ze dacht aan mevrouw Landillot, aan de kinderen. Ze dacht aan de vlammen, aan de slaap die onderbroken was door de rook, door de dood.

Haar man keek uit het raam, met een bittere trek om zijn mond.

‘Het leven hangt maar aan een zijden draadje, Hélène,’ zei hij.

Dat zei hij vaak. Maar zij leidde zo’n beheerst, zo’n rustig bestaan dat die uitdrukking haar niets zei. Welk draadje? Hoe kon het leven aan een draadje hangen? Het leven strekte zich langzaam uit, als stroop die traag uit een omgevallen pot stroomt.

‘We moeten van elk moment genieten,’ zei Henri. ‘Alles gaat zo snel voorbij. Je knippert met je ogen en het is alweer morgen. Vind je niet?’

‘O, ja,’ zei ze zacht. ‘Ja, ja.’

Met rechte rug bleef ze naar hem zitten kijken.

‘Wil je eten?’ vroeg ze ten slotte.

Hij keek zijn onverstoorbare, gelijkmatige, perfecte echtgenote aan.

‘Laten we maar gaan eten, lieverd,’ antwoordde hij.

Tijdens de maaltijd zei ze weinig. Hij vroeg of ze bij Mamine – zijn moeder – was geweest en of ze eraan had gedacht zijn grijze pak bij de stomerij op te halen.

Ze knikte rustig, ja, ja, dat had ze allemaal gedaan.

Zoals gewoonlijk.

Gedurende de maaltijd en een groot deel van de avond dacht Hélène niet aan Paul Landillot en zijn tragische lot, maar aan de man met de groene ogen die haar, vanmiddag nog maar, had begeerd. Ze zag zijn mond weer voor zich, zijn witte tanden, zijn gebruinde huid. Ze zag zijn handen weer voor zich.

Ze had beloofd dat ze haar zieke vriendin nog eens zou komen opzoeken. Waarom zou ze dat niet deze week al doen? Ze had de tijd, en het zou haar vriendin plezieren. Zodra het ochtend was belde ze haar. Haar vriendin zou donderdag tegen het middaguur op haar rekenen.

Tot donderdag kon ze haar ongeduld nauwelijks de baas. Ze vulde haar week met bezoeken aan Mamine, vrijwilligerswerk en vergaderingen van de bibliotheek. Eindelijk werd het donderdag. Hélène ging vroeg de deur uit, na lang voor haar spiegel te hebben gestaan. Toch vijftig jaar. Hoe kon ze er jonger uitzien? Tien jaar kwijtraken? Maar welbeschouwd was ze hem opgevallen zoals ze was. Ze hoefde haar leeftijd niet te verbergen. Ze hoefde hem niet te verleiden. Dat was al gebeurd.

Het kostte haar moeite het kleine, sombere straatje terug te vinden. Twintig minuten lang reed ze rondjes, steeds getergder. Haar lok ontsnapte uit het lint van velours. Geagiteerd streek ze hem naar achteren.

Ten slotte parkeerde ze ergens waar plaats was en besloot ze het straatje lopend te gaan zoeken. Uiteindelijk vond ze het, verscho-
len tussen twee huizenrijen. Het was verlaten, donker, vochtig.
De man was er niet. Ze voelde zich zowel teleurgesteld als opge-
lucht.

Hélène durfde het straatje niet in te lopen. Hoe was ze hier
verzeild geraakt? Hoe had ze dit kunnen doen? Zij, de vrouw van
Henri Harbelin. Ze was gek. Gek geworden. Ze verloor haar ver-
stand. Allemaal omdat een onbekende haar een oneerbaar voorstel
had gedaan.

Ze maakte rechtsomkeert en rende tot het huis van haar vrien-
din.

Toen ze de trap op liep, bleef ze even staan om haar lint weer
goed te doen.

Toen ze tegen halfvier weer bij haar auto kwam, was de hitte die op de stad neersloeg op zijn hoogtepunt. De lucht was bijna wit, de trottoirs waren grijs van het droge stof. Hélène zweette onder haar lange katoenen jurk. Haar blanke huid glom bij haar haarwortels, bij de aanzet van haar borsten.

Haar auto was een oven. Onmogelijk om erin te gaan zitten. Ze liet de raampjes zakken. Met haar contactsleuteltje nog in de hand liep ze opnieuw naar het straatje, waar ze door de vochtige koelte werd gegrepen zodra ze ervoor stil bleef staan.

Haar hart maakte een sprong. Daar stond de man, met zijn rug tegen de muur. Hij rookte een sigaret. Hij zag haar, glimlachte even. Met een hand op haar sleutelbeen bleef ze sprakeloos staan. Hij kwam naar haar toe, gooide zijn peuk in de goot.

‘Ik verwachtte u,’ zei hij. ‘Ik wist zeker dat u terug zou komen.’

Hélène voelde zich alsof ze gehypnotiseerd was. Ze kon niet meer praten. Ze kon alleen nog maar kijken naar die man, die zijn vingers om haar pols had gesloten. Hij pakte haar hand, opende hem en greep het sleuteltje, dat ze uit alle macht vasthield.

‘Doe dat weg,’ mompelde hij.

Ze liet het sleuteltje in de zak van haar jurk glijden.

‘Kom,’ beval hij met een glimlach. ‘Ga met me mee. Nu.’

Hij had nog steeds dat ondefinieerbare accent. De verzengen-

de hitte leek haar naar hem toe te drijven. Ze werd vloeibaar, desintegreerde. Ze had geen substantie meer. Ze dacht niet meer na. Hem nu volgen? Ja, dat moest. Dat wilde ze. Daar was ze voor gekomen.

Een koetspoort met afgebladderde verf, een haveloze binnenplaats, nog een deur, daarna een klein, donker appartement, verstikkend heet. De chaos en de smerigheid vielen haar niet op. Ze zag alleen de man die voor haar stond en die, met een onverhoedse beweging, haar jurk losknoopte. Ze zag alleen de handen die haar klamme huid in bezit namen.

De man praatte, hij zei dat ze mooi was, dat ze hem opwond, dat hij haar ging laten klaarkomen. Hélène was dat soort woorden niet gewend. Ze proefde ze als een nieuw dessert. De man had haast, hij hijgde. Maar hij wilde vooral h aar bevredigen. Hij knielde voor haar, begroef zijn gezicht tussen haar naakte dijen.

Heel even kwam Hélène weer bij zinnen. Ze zag zichzelf staan, tegen de gebutste muur van een onopgeruimde kamer gedrukt. Ze zag het hoofd van een vreemde tegen haar buik, een dikke, donkere hardos. Ze zag de handen van een vreemde, de nagels zwart van het vuil, die haar heupen vasthielden. Bijna schreeuwde ze, duwde ze hem van zich af, vluchtte ze weg. Maar de lippen van de vreemde verschaften haar een ongekend genot.

Onmogelijk om weg te gaan. Onmogelijk om iets anders te doen dan daar in vuur en vlam bij hem te blijven staan. Ze wist niet meer wie ze was. Het maakte haar niet uit. Het enige wat ertoe deed was deze man.

Haar orgasme was bijna pijnlijk, zo zoog het haar leeg. Het werd zwart voor haar ogen, ze voelde een druk op haar slapen. Ze wankelde. De man hield haar tegen. Zijn ogen waren koortsachtig, zijn gezicht was bijna verwilderd. Hij praatte, maar ze verstond hem niet meer. Hij leidde haar naar een onopgemaakt bed, stroopte haar gekreukte jurk nog verder omhoog. Alles ging heel snel. Hij was in haar.